

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет філологічний
Кафедра германської та слов'янської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

С. О. Омельченко

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО (ПЕДАГОГІЧНОГО)
ДОСЛІДЖЕННЯ”

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))
за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мова і література (англійська))»
мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської та слов'янської філології Глущенко В. А.

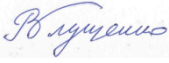
Рецензенти:

Роман В. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Пампура С. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської та слов'янської філології ДВНЗ «ДДПУ»

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри д.філ.н., проф. В. А. Глущенко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Керівник групи забезпечення д.філ.н., проф. В. А. Глущенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3.	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90.	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2; самостійної роботи здобувача – 4.	12 год.	8 год.
	Практичні	
	18 год.	4 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	60 год.	76 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукового (педагогічного) дослідження» є:

Удосконалити науковий світогляд студентів, сформувати в них поняття про методологію наукового пошуку, критичне ставлення до

методологічних особливостей застосування, гносеологічних спроможностей різних пізнавальних педагогічних технологій, допомогти студентам оволодіти сучасними методологічними проблемами педагогічної науки, основними етапами науково-педагогічних пошуків, комплексом методів науково-педагогічного дослідження, методикою обробки результатів науково-педагогічного пошуку.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Методологія наукового (педагогічного) дослідження»**

Компетентності, які формуються з посиленням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиленням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-2. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК-4. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітній та дослідницькій діяльності.</p> <p>ЗК-5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК-6. Здатність до</p>	<p>ПРН-01. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування середньої освіти в Україні в перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>ПРН-03. Застосовувати методики та інноваційні освітні технології у професійній діяльності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>ПРН-04. Організувати та управляти освітніми процесами у складних,</p>	<p>Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); репродуктивний метод; проблемний виклад матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький методи; індуктивний, дедуктивний методи; наочний метод (робота з таблицями, схемами тощо); творчий метод; практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи);</p>	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів; усні та письмові відповіді на запитання здобувачів; усне опитування з певних конкретних тем курсу; підготовка здобувачами доповідей на практичні заняття; усне фронтальне опитування; письмове</p>

<p>міжособистісної взаємодії, працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК-7. Здатність розробляти та управляти проектами, реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію, застосовувати принципи освітньої самоорганізації.</p> <p>СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>СК-2. Здатність застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності (на рівні профільної середньої освіти) у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК-3. Здатність</p>	<p>непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.</p> <p>ПРН-05. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу.</p> <p>ПРН-06. Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище в закладі загальної середньої освіти.</p> <p>ПРН-07. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні (експериментальні) дослідження у сфері середньої освіти на засадах академічної</p>	<p>експериментальний метод.</p>	<p>фронтальне опитування; тестування; оцінювання самостійної роботи; оцінювання контрольної роботи; презентації та виступи на наукових конференціях; семестровий контроль (залік).</p>
---	---	---------------------------------	--

<p>організувати й управляти освітніми та робочими процесами в середній освіті, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців.</p> <p>СК-4. Здатність враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів середньої освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК-5. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність у системі середньої освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за</p>	<p>доброчесності; аналізувати, узагальнювати і презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.</p> <p>ПРН-08. Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.</p> <p>ПРН-09. Розвивати у здобувачів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності, самооцінювання та взаємооцінювання її результативності.</p>		
--	---	--	--

<p>наявності неповної чи обмеженої інформації.</p> <p>СК-6. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p>			
--	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Методи наукового (педагогічного) дослідження	42	6	6	-	30	46	4	4	-	38
Тема 2. Робота над рукописом наукового твору	48	6	12	-	30	44	2	4	-	38
Разом:	90	12	18	-	60	90	6	8	-	76
Усього годин	90	12	18	-	60	90	6	8	-	76

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Методи наукового (педагогічного) дослідження	6	4
2	Робота над рукописом наукового твору. Цитування. Академічна доброчесність	6	2
Разом		12	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Вибір теми, організація та планування наукових досліджень	6	4
2	Прийоми роботи з науковою літературою й над науковими текстами різних жанрів. Кваліфікаційна (магістерська) робота	12	4
Разом		18	8

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Концептуальні засади реформування середньої освіти та формування Нової української школи	30	38
2	Моделювання, створення та підтримка безпечного, ергономічного, інклюзивного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти	30	38
Разом		60	76

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ (*Положення про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»* <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>):

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики та курскових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні, лабораторні) та самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями: *присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.*

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичного, лабораторного заняття, здійснюється за такими критеріями:

– під час опитувань – *за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття;*

– під час тестування – *за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття;*

– у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – *за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння практичними навичками, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.*

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в процесі написання поточних, проміжних контрольних робіт здійснюється за правильні відповіді на питання роботи.

Оцінювання рефератів та презентацій за визначеними темами здійснюється відповідно до таких критеріїв:

– *за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту, має бути ще не менше трьох джерел інформації);*

- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на використану літературу та джерела;
- за наявність змістовних висновків;
- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

У разі виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

- за неповну відповідь;
- за кожну неправильну відповідь;
- за невчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточних контролів рівня знань здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (у вигляді певної кількості отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до їхнього відома, виставляються в Журнал обліку роботи академічної групи та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Розподіл балів, що можуть здобути здобувачі за темами та за формами навчальних занять

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Тема 1	6	4	6	2	30	38
Тема 2	6	4	12	2	30	40
Разом	12	8	18	4	60	78

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки. Оцінювання результатів навчання у формі семестрового заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу. На останньому занятті викладач зобов'язаний оголосити здобувачам накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час занять та за виконану самостійну роботу.

Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних занять та за виконану самостійну роботу (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право підвищити власний результат

оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання додаткових завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

На оцінку «**зараховано**» (60-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;

Оцінка «**не зараховано**» (0-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Завгородня Т. К., Стражнікова І. В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
2. Хриков Є. М.. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків, 2018. 294 с.
3. Краснобаєва-Чорна Ж. Когнітивна лінгвістика й концептологія : навчальний посібник. Вінниця, 2020. 164 с.
4. Прикладна лінгвістика : навчальний посібник / упорядник Н. А. Цимбал. Умань : Візаві, 2019. 106 с.
5. Гарань Н., Сипченко О., Черкашина Л. Формування загальних компетентностей майбутніх викладачів засобами інноваційних технологій в освітньому середовищі ЗВО. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій*: монографія / за заг. ред. Л. Г. Гаврілової. Hameln, Germany: InterGING, 2018. С. 180-195.
6. Омельченко С., Саяпіна С., Глущенко В. Андрій Глущенко: життєвий і творчий шлях педагога (до 100-річчя від дня народження). *Гуманізація навчально-виховного процесу*: зб. наук. праць [за заг. ред. проф. І. А. Хижняк]. Краматорськ: Друкарський дім, 2021. № 1 (100). С. 55–70.
7. Романовський О. Г., Михайличенко В. Є., Грень Л. М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХП», 2018. 496 с.

Допоміжна

1. Головач Н. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни: «Методика наукових педагогічних досліджень» (для магістрів). Київ, 2018. 32 с.
2. Пасічник В. В., Щербина Ю. М., Висоцька В. А., Шестакевич Т. В. Математична лінгвістика. Львів : Львівська політехніка, 2019. 240 с.
3. Беліков О. Моделі наукових комунікацій у вітчизняному освітньому просторі (початок ХХІ ст.). *Гуманізація навчально-виховного процесу*: зб. наук. праць [за заг. ред. проф. І. А. Хижняк]. Краматорськ: Друкарський дім, 2021. № 1 (100). С. 71–77.
4. Від стилістики до дискурсу: вектори розвитку та перспективи : колективна монографія [автори: Архіпова І. М., Беліцька Є. М., Ситняк Р. М. та ін.]. Бахмут, 2018. 324 с.
5. Глущенко В. Філологічний факультет Донбаського державного педагогічного університету і науково-практична Інтернет-конференція «Методологія та історіографія мовознавства». *Методологія та історіографія мовознавства*: матеріали VIII науково-практичної Інтернет-конференції. Слов'янськ, 20–21 жовтня 2021 року. Слов'янськ: ДДПУ, 2021. С. 18–19.
6. Стрельников В., Лебедик Л., Вонсович Л. Формування лідерських навичок майбутніх фахівців у закладах вищої і фахової передвищої освіти. *Гуманізація навчально-виховного процесу*: зб. наук. праць [за заг. ред. проф. І. А. Хижняк]. Краматорськ: Друкарський дім, 2021. № 1 (100). С. 34–44.
7. Уліцька Д. Література. Теорія. Методологія / пер. з польськ. С. Яковенка. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 543 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. «Для всіх, хто навчається». Велика бібліотека навчально-методичної літератури [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://metodportal.net>
2. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua/portal>
3. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць) [Електронний ресурс] / Режим доступу: [http://www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc %5FGum/Vlush](http://www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush)
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua>

5. ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://publ.lib.ru>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2523>